

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. LIIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

- 5 Olim quicumque spurij succedebant ma-
tri.
- 6 Ex temporum varietate, leges mutan-
tur.
- 7 Cinitates qua superiorem non agnoscunt,
quo ad iurisd. equiparantur Imper.
- 8 Præcepta veteris testam. in causis deci-
dendis quid valeant.
- 9 Quid dicta Augustini.
- 10 Quando lex valeat, ex qua peccatum
oriri potest.
- 11 Pœna pecuniaria homicidio imponi po-
test.
- 12 Statutum, ut spurij succedant, videtur
æquissimum.

CAP. LIIII.

ON minùs quoq; celebris
est illa quæstio, & in Gym-
nasijs publicis sæpiùs agita-
ta, a an lege Municipali,
spurij perinde ac legitimi
ad successiõem vocari pos-
sint. Proferamus & nos in hoc sententiam
nostrâ, ut si quid alios præterierit, in me-
diû adducamus. Solet frequentius à Do-
cto. spuriorum causa oppugnari, quibus
id iniquum satis videtur, ut eorum æqua-

Y 2 lis

a Præp. c. per
venera. qui fi.
leg. co. 98. Ro-
sel. in tract. le-
git. lib. 2. ca. 1.
nu. 38. Arct. l.
3. de testam.

lis ac legitimorum ratio sit habenda. Vr.
gent verò inprimis Bartolus & Federicus

Senen. duobus validissimis argumentis,
a aiunt enim, quòd cùm spurij expressè
ab Imperatore à bonis paternis fuerint
exclusi, *b* non debuit id ampliùs statuto
posse immutari, quippe quòd ad solius
tantùm Principis potestatem pertineat.

c Atqui non Iure tantùm ciuili eiiciun-
tur, sed & Pontificio ac diuino, Scriptum
est enim, *d* Eijce ancillam, & filium eius,
non enim erit hæres filius ancillæ cum fi-
lio liberæ. & alibi, Hæres in domo patris

nostri esse non poteris, quia de meretrice
natus es. *e* Et diuus Augustinus ita lege

Dei constitutum tradit, *f* vt non repu-
tentur filij, nec vllò parentibus Iure suc-
cedant, *g* Quod cùm ita sit, iam secus Mu-

nicipali lege non videtur posse caueri. *h*

His accedit & Iuris communis ratio, quæ
tali in filios illegitimos vtitur acerbitate,

paternæ tantùm incontinentiæ reprimen-
dæ causa. Cùm enim genitorum omniũ

commune id votum sit, vt ad filios bona
& fortunas suas omnes transmittant, *i*

leges eis interdicens ne quid ex rebus
suis relinquant, faciliùs & hoc pacto eo-
rum libidinem veluti quibusdam frenis

cohiberi posse putarunt. *k* Quomodo er-
go statutum hoc honestè vnquam recipi

pote-

a Bart. l. 3. de
test. Feder. de
Sen. conf. 277.
b §. fin. Aut.
quib. mod.
nat. sui.

c l. 1. §. de
qua. de postu.
Bart. l. nō am-
bigitur, in fi.
de legib.
d Genes. c. 21
ad Galat. 4.

e Iudic. c. 11.

f c. 1. 35. q. 7.

g c. cùm mul-
ta. 15. q. vlt.
h c. quæ con-
tra. 8. dist. ca.
qui resistit. 11.
q. 3.

i l. Script.
Vnde lib.

k l. fin. C. de
nat. lib.

poterit, cū indulgeat id potiùs hominū
 libidini & petulantia, ijsq; delinquendi
 impunitatem & seueritatem quandā pro-
 mittat, quæ legibus nunquam probari so-
 lent. *a* facit verò potissimū in hanc
 sententiam honotij III. responsum illud
b quo consuetudinem quandam impro-
 bat, quæ vxori coniugij fidem violanti, di-
 midiam adhuc mariti bonorum partem
 petere licebat, cū ea de causā mulieres
 libidinosis viuere non dubitarent. In
 hanc autem sententiam & Doctores alij
 quāplures transiere, *c* sed omnes ferè
 eo potissimū mouentur argumento,
 quòd contra bonos mores hoc fit, careat
 que omni æquitate & ratione, quæ maxi-
 mè legem decent, *d* cū Iuris præceptū
 sit hoc, honestè viuere, *e* negariq; nō pos-
 sit, quin ex ea re ad lasciuia quis ma-
 gis alliciatur, quòd scilicet ei consuetapœ-
 na, & legis seueritas, vel in parte remitta-
 tur. *f* Addideruntq; aliqui, si caueretur
 etiam, necuiquam exceptio opponi pos-
 set, quòd quis spurius natus esset, eadē-
 que ratione tale statutum non valere, ex-
 ceptionemq; rectè obijci posse. *g* Baldus
 tamen licet aliàs & ipse pro hac opin. con-
 sultus respondisset, *h* alio tamen in loco
 mitius cum spurijs agendum putauit, vt
 si quidem ex damnato coitu nō prodijf-

a l. conueni-
 re. de pact. do
 tal.

b c. ex parte,
 de consuet.

c Barb. conf.
 34. in 2. co. pe.

Ancha. c. i. de
 consti. Bal. l. i.

C. de sum. Tri-
 nit. nu. 29. & l.

cam, quam.
C. de fideic.

nu. 33.
d c. erit autē.

4. dist.
e Inst. de iust.

& iur.
f l. si operis.

C. de pœnis.

g Bar. l. Scip.
 ad l. Fal. Bal.

l. i. C. de his
 qui pœ. nom.

h Bald. conf.
 457. in 5. in fi.

a Bald. l. r. C.
 de iur. au. an.
 b Io. & Gasp.
 Cald. conf. 4.
 & 472.
 c Card. Prep.
 c. per venera-
 bil. Ripa. §. si
 qs roga. n. 21.
 d Aret. l. 3. de
 testa. Card. c.
 constitutio-
 nes. 10. dist.
 e l. cū ratio,
 de bo. dā. c. di
 cat. 32. q. 4. ca.
 quicūq. 17. q.
 si. Aut. nouif.
 C. de inof. te-
 sta. c. Raynut.
 de testam.
 f Bart. Castr.
 Imol. l. Titio.
 §. si, de cond.
 & demon. A-
 lex. l. quod de
 bonis. §. si. ad
 l. Falc. Dec. l.
 iura, in §. de
 reg. iur. & cō-
 sil. 19.
 g l. omnes
 populi. vbi
 Bar. 3. q. prin.
 h Soz. confi.
 148. col. pen.
 i l. si qua illu-
 stris. C. ad Or-
 sic. Aut. g. mo-
 nat. sui. §. fin.

sent, possent parentibus succedere, alio-
 quin (quoniam contra iustitiam publicā
 honestatis esset) ius commune semper ser-
 uaretur. *a* Calderini etiam ambo spurij
 quibuscunq; maximè fauendum respon-
 derunt, si nemo ascendentium aut descen-
 dentiū superesset, *b* quod & acutis pro-
 barunt rationibus, & quidam alij secuti
 sunt. *c* Ego si temerarium non est, à tot
 sapientissimorum virorum opinionibus
 dissentire, disputando saltem hoc cerè
 probari posse contenderem, quosunque
 spurios rectè simul cum legitimis filijs ad
 patrum hareditates Municipali Iure vo-
 cari posse, quam partem & acutissimis
 quibusdam interpretibus nō omninò di-
 splicuisse video. *d* Quemadmodum e-
 nim legitima iustis filijs naturali, diuino,
 ciuili, Pontificio Iure debita, *e* Municipi-
 pali tamen lege minui, quandoq; & in to-
 tum tolli potest, *f* atque ita ex legitimis,
 illegitimos quodammodò filios facere,
 cur non & illegitimis, quod fauorabilius
 est, legitimorum iura valeat permittere?
 Præterea quæ per legem cōstitui possunt,
 ea & statuto licet cauere, *g* sed ius Dige-
 storum spurios æquè ac legitimos matri-
 haredes esse permittit, *h* quod postea qui-
 busdam casibus à Iustiniano fuit immu-
 tatum, *i* pari ratione, & rursus hoc iure
 nouo

nouo in patribus sanciri concedamus. Quod si lex Canonica his omnibus simul cum legitimis vult æquè alimenta præberi, *a* cur non & Municipalis hoc ampliùs de successione adiungere valeat? cum olim & Senatusconsulta, & edicta Prætorum ijs hæreditatem deferrent, qui aliàs non vocabantur, *b* & naturalibus filijs certam etiã portionem tribui ius ciuile constituerit. Etenim cum successiones hoc iure fuerint inuentæ, *c* hæc ipsæque inter legitimos & illegitimos differentia legum scriptarum subtilitate primùm fuerit prodita, *d* par mihi quodque videtur, vt eodem iure ciuili nunc possit aboleri, *e* & qui antea eam ob causam à bonis paternis reijciebantur, iidem nunc lege permittente ad ea restituantur, *f* cum ex temporum varietate, & leges ipsas immutari necesse sit, labentibusque annis, non idem semper rerum status permaneat, sed quod olim turpe, nunc honestum, & quod antea rectum, nunc iniquum indicetur. *g* Dubium verò non est (vt ad argumenta contraria respondcam) statutum Iuris ciuilis partem esse, *h* quo tamen contra Ius commune aliquid constitui licet. *i* Proptereaque si quis neget hoc vlli populo concedendū, eò quod Imperatori tantum de his le-

a c. cum haberet, in fi. de eo qui dux.

b tot. tit. ad Offic. & Terrull. & de bono. posses.

c l. 3. de pe. har. l. leg. 12. tabu. C. de le. har.

d §. natura, Aut. qui. mo. nat. sui.

e arg. l. nihil tam naturale, de reg. iur.

f l. eius est nolle. l. nemo potest, de reg. iur.

g c. non debet, de consa. & aff.

h l. ius ciuile, de iusti. & iu.

i Gl. l. nec ex pratorio, & l. neq; pignus. §. de reg. iu.

gem ferre, in priuilegium sit reſeruatum.
 Reſponderem id ſaltem illi ciuitati non
 7 prohibendum, quæ nullius ſubſit impe-
 rio, ſed proprijs viuat legib. & moribus,
 quales hodie multe in Italia reperiuntur,
 cùm in eorum iuriſdictione Imperatori
 quo ad vniuerſum æquiparentur, *a* Vel
 fortasſe & is ea ratione conuinci poſſet,
 quòd hic de vera non agimus natalium
 reſtitutione, quæ ſolius eſt Principis, ſed
 de bonis iſſis in alium transferendis, quæ
 ſtatuentium propria ſunt, non Impera-
 toris, *b* atque idcirco cuiſcunque popu-
 lo hoc dici poſſe permittendum, cùm
 ita ſtatuendo, ſpurios ipſos non veræ re-
 ſtituat ingenuitati, ſed facultatem quan-
 dam præbeat tantùm, ob quam ad adeun-
 das hereditates æquæ ac ceteri idonei exi-
 ſtimentur, *c* Non aduerſatur autē, quod
 de diuina conſtitutione eſt dictum, nam
 vt recte docuit Paulus, *d* omnia ea per al-
 legoriam ſunt dicta, nec id Iuris diuini
 8 præceptum, vlllo modo eſt intelligendū,
 ſed potiùs ex conſuetudine quadam ita ſe
 habuiſſe, *e* alioquin nec Principi ipſi vl-
 lum ex illicito coitu natum liceret vnquā
 natalibus reſtituere, quod tamen falſum
 eſſe, nemo eſt qui neſciat. *f* Ea ſiquidem
 quæ veteri teſtamento traduntur, vt ple-
 runque multis rerum inuolucris obte-
 guntur,

a Bart. l. deni-
 que, in princ.
 de min. & in
 l. infamem,
 in fin. de pub.
 iu.

b l. an in to-
 tum. C. de a-
 diſ. priua. Bar-
 tol. l. i. §. 2. de
 rei vind.

c Bald. l. cun-
 ctos. C. de
 ſum. Trin. nu.
 29. facit l. i.
 C. de ord. iu-
 di.

d ad Gal. c. 4.
e Card. Flo.
 c. per venera-
 bi. qui ſil. leg.

f d. c. perve-
 nerab.

guntur, propterea nec fori controuersijs
 valdè hodie inferuire solent, *a* nec & si le
 ge noua quandoque legantur reperita, v-
 bi tamen alium sub cortice sensum alunt,
 multum in his fidei vnquam habere cre-
 diderim. *b* Hoc sanè manifestè apparet
 in his ipsiſ successiõibus, quarum alia
 ratio eo iure erat, *c* alia hodie obserua-
 tur. *d* Et quod ad connubia spectat, plu-
 res olim verè legitimi potuissent recense-
 ri, *e* quos tamen nunc ex incesto, aut stu-
 pro natos lex Pontificia interpretatur. *f*
 Acriùs quidem vrget sanctio Canon. quæ
 eos quocunque iure succedere vetat. *g*
 Sed id mihi potiùs ex Iuris diuini inter-
 pretatione videtur responsum, *h* quod ta-
 men non necessariò id probat, vt modò
 ostendi. Vel cùm hæreditatum & succes-
 sionum materia ad ius ciuile pertineat, *i*
 nescio quam authoritatè inter laicos ver-
 ba illa obtinerent, Aut id non nisi in Pon-
 9 tificia iurisdictione seruabitur, *k* Aut Au-
 gustini dictũ illud forsan poterit impro-
 bari, eò quòd in causis profanis terminã-
 dis, eius authoritas, sicuti & aliorum
 sanctorum, nisi in subsidium non recipia-
 tur. *l* Non obstat peccati ratio, à qua ma-
 ximè debent statuta abesse, quoniam cùm
 & concubinatus, & quilibet fornicatio,
 hodiè Iure Canon. ob peccatum sit repro-
 bata,

a c. nos si in-
 competèter.
 §. his ita. 2. q.
 7.

b Aret. l. 3. de
 test. 2. col. in
 fin.

c Num. 27.

d Iason l. qui
 se patris. C.
 vnd lib. n. 25.

e Leuit. c. 18.
f ca. non de-
 bet. de confa.
 & affi.

g c. 1. 35. q. 7.
h ibi ver. in-
 telligendum.

i c. ad sedè.
 35. q. 5.

k c. si duobus
 in fin. de ap-
 pel.

l c. de libel-
 lis, cum Gl. in
 sum. 26. dist.

a ca. nemo.
c. meretrices.
32. q. 4.
b Abb. c. tan-
ta. qui fil. leg.
nu. 12.

¹⁰
c c. fi. de præ-
fcr. c. ex parte,
de consuet.
d Card. c. cõ-
stitutiones. 10
dist. Ripa. §. si
quis rogat. n.
50. & in l. si vn-
quam. C. de
reuo. do. n. 78
e I si quis nec
cãm. si cer. pe.
f Abb. ca. su-
per eo, de vlu-
ris.
g l. non o-
mne. de statu
lib. c. nos con-
suetudinem.
12. dist. Paris.
c. in præsen-
tia, de proba.
nu. 47.
h ca. cum ha-
beret, in fi. de
eo qui dux. in
matr.

bata, *a* & tamen naturales filij, ac spurij
quidam, hodie quoque sicut olim succe-
dant, *b* non video cur sicuti hæc peccati
ratio, in horum successione tam ciuili
quàm Pontif. iure nõ attenditur, eam nos
pluris in Municipali statuto velimus esti-
mare: lex enim quotiens directò peccatū
inducit, vt quia malam fidem in præscri-
ptione approbet, aut adulteris impunita-
tem promittat, semper omninò explodē-
da est. *c* Ast vbi non præcipuè in fauorē
delinquentis lata est, sed super eo statuit,
quod legis est proprium, veluti de suc-
cessionibus, de tutelis, & similibus, licet
deinde & peccatum subsequi possit, lex
ipsa tamen valet, *d* quia ad id principa-
liter non tendit, & quod accessorium est,
non ita curari solet. *e* Sic videmus lice-
re quandoque ex causa necessaria ab ali-
quo pecuniā sub vsuris accipere, cū ta-
men ille qui scenori dat, grauissimo se, ea
ex re, crimini obliget, *f* quod & multis
alijs exemplis facile esset declarare. *g* Mi-
nūs me mouet, quòd hoc libidinis & stu-
pri quoddam sit illicitum, cū enim hæc
ratio in filijs naturalibus & spurijs quo ad
matrem nõ consideretur, cur eam hic po-
tius nos obseruemus? Cur non ita & eam
Iuris Pontif. partem, vbi de alimentis ille
gitimis filijs decernendis cauetur, *h* non
reci-

recipiendam dicimus, cū illa ratione homines ad illicitos concubitus facilius inuitari posse videantur? Sed quōdnam potest esse illicitum, si non minus parentes adulterij, stupri, incestusue pœna puniuntur? *a* Nobis enim filios adiuuare tantum est propositum, non parentum lasciuia indulgere. Plectantur illi aut solito, aut etiam grauiore aliquo supplicio, non immerētes filij huius sceleris pœnas persoluant. Atqui sequeretur, nullam pœnā vllō iure posse temperari, & tamen constat etiam in atrocissima delicta, veluti homicidium, mitius aliquando animaduerti, atq; ita per statutum posse decerni. *b*

- ¶ 1 Atq; ex hac ratione tolluntur omnia, quæ de bonis moribus sunt obiecta, non enim ideo prauī mores excitātur, sed parentes condigno exemplo mulctantur, filiorūq; præcipuē in hoc statuto habetur ratio, nō
 ¶ 2 parentū. Immo & illud affirmare audeo, optimis quāmaximē morib. hoc conuenire. Quid enim rectius est, quā suos delicta non egredi authores? *c* & cōtrā, quid iniquius, quā innoxios tanquā peccantes puniri? *d* Nasci autem de adulterio, nō est eius culpa qui nascitur, sed eius qui generat. *e* Vnde cūq; enim quis nascatur, dummodō virtutib. se dedat, nō est ab alijs contemnendus, *f* cū ex quocūq; se-

mine

a Ioā. Cal. d. conf. 4. & Ripa. §. si quis rogatus. n. 50.

b Bart. l. pe. §. ad crimen, de publ. iud. nu. 14. Alex. l. 1. quod quisq. iur. nu. 13. facit Aut. bona damnatorū, C. de bo. profecr.

c l. sancim⁹. C. de pœnis.
d Aut. de incest. nupt. in prin.
e c. nasci. 56. dist.
f c. nunquā. c. dominus, ead. dist.

a ca. sicut fa-
tius. 32. q. 4.

mine prodierimus Dei ipsius opus simus.
a Igitur nec indignum videri debet, si ijs
æquæ ac alijs filijs nostris, bona & hæredi-
tatem nostram communicemus.

AN SPURII INFAMIA
sint notati.

- 1 *Varia spuriorum crimina.*
- 2 *Ingredi eccl. Dei spurij non poterant.*
- 3 *Spurium dici, turpe videtur.*
- 4 *Spurij testimo. nec semiplenè probat.*
- 5 *Fratri competit querela inofficiosi, si spu-
rius aliquis instituatur.*
- 6 *Legitimatio abolet omnem maculam.*
- 7 *Spurij Iure civili funguntur honoribus,
& dignitatibus.*
- 8 *Nascei illegitimè, crimen est patris, non
filij.*
- 9 *Spurij provocare possunt legitimè na-
tum, ad singulare certamen.*
- 10 *CHRISTVS ex adul. stipite profe-
ctus.*
- 11 *Salamo spurius, & alij sanctissimi viri.*
- 12 *Quinam spurij infames dici possint, &
qui non ita.*
- 13 *In spurij non est nota delicti, sed aliud
quid.*
- 14 *Infamia facti quæ.*

Habens

- 15 *Habens rem cum concubina aut meretrice, an infamis dicatur.*
 16 *Spurij inferiores semper legitime natis.*
 17 *Spurius maior natu cedit via, & quocunq; gradu, fratri suo legitimo, quamvis minori.*

C A P. L V.

Noleuit quædam opinio apud plerosq; de illegitimis filijs, vt eos turpes, infamesq; personas censeant. *a* Scriptum enim est in sacris

litteris, Adulterorū filij abominatio sunt Deo, *b* & adulterinæ plantæ non dabūt radices altas, nec stabilem sedem ponent.

c dixitq; Bonif. martyr, genus hoc nec

1 bello forte, nec fide cōstans, nec Dis amicū esse, *d* quod & apertius Calix. Pontif. comprobans: Nos, inquit, *e* sequen-

tes patres nostros, infamia eos notamus,

& infames esse cēsemus, quia infamię ma-

2 culis sunt aspersi, & quoniam eos vel de-

signare funestum est. *f* Reperimusq; hos

lege veteri, vsque in decimam generatio-

nē prohibitos ingredi ecclesiā Dei, *g* quo-

niam immundi censentur, vt Paulus do-

cuit. *h* Suntq; tam Mosæica, quam Pon-

tif. ac ciuili lege omninò detestabiles. *i*

Vnde

a Azo in sum. C. de infam. Bal. l. i. in bonz. C. de iureiur. Alex. l. 3. col. 2. de lib. & post. *b* Sapient. c. 3. *c* Sapient. 4.

d c. si gens. 56. dist. *e* c. coniunctiones. 35. q. 2. c. cum mul- ta. 15. q. 8.

f ca. de incestis. 35. q. 2. *g* Deut. c. 25. *h* 1. ad Corin. 7. c. iam nūc. 28. q. 1. *i* c. per uenerab. in fi. Qui filij sunt leg.